

Anticapitalisme

Guió del debat

Preguntes per iniciar el debat:

- Quin és el paper de l'educació en aquest món capitalista?
- Quina hauria de ser la funció de l'educació en el lleure en contraposició a la funció que compleix l'educació en la societat?

Com a monis tenim una serie de tasques i responsabilitats. Proposem aquesta dinàmica, en la qual podeu concretar com aterrem aquestes tasques més generals. Dividiu-vos en grups (el nombre que considereu més adequat pel vostre sector) per omplir aquesta graella i després feu una posada en comú. Hem d'intentar anar una mica més enllà de "Fer activitats" o "Fer formació". Si surten inquietuds/aportacions, es pot debatre si les tasques que proposem són suficients o no, si s'han de canviar o complementar...

Tasques	Accions
<i>En aquest context, com a monis d'esplai creiem que hem de....</i>	<i>Això vol dir que, concretament, hem de...</i>
Saber explicar el món en el que vivim i les relacions que estan "amagades" entre els fenòmens del món que estan aïllats. És a dir, mostrar les seves contradiccions.	
Desenvolupar en els infants la capacitat d'analitzar de forma crítica el món que els envolta.	
Desnaturalitzar el sistema capitalista, és a dir, transmetre la idea que el món és modificable i que necessitem organitzar-nos per a fer-ho.	

Bibliografia

Sobre el capitalisme:

El capitalisme és el sistema de producció desenvolupat a partir de la revolució industrial que es caracteritza per la tecnificació dels processos productius a causa de la generalització de les màquines, la propietat privada dels mitjans de producció, el mercat com a origen de les decisions econòmiques, i la recerca del màxim benefici com a motor del sistema. Des d'una perspectiva crítica, especialment la desenvolupada per la teoria marxista, el capitalisme es basa en l'explotació de la classe treballadora a través de la generació de plusvàlua i en una estructura de conflicte permanent entre classes socials (Marx & Engels, 1848/2000).

Aquest sistema no només organitza l'economia, sinó que també configura les relacions socials i les formes de vida. El que Marx anomena "fetitxisme de la mercaderia" implica que les relacions socials es presenten com a relacions entre coses, invisibilitzant les condicions materials i humanes que hi ha darrere la producció (Marx, 2010) . Això contribueix a consolidar valors individualistes i competitius, deixant enrere la solidaritat, el col·lectivisme i les cures.

A més, el capitalisme no es pot entendre sense tenir en compte altres eixos d'opressió. Les aportacions del marxisme feminista assenyalen que el sistema capitalista depèn del treball reproductiu i de cures, sovint no remunerat i invisibilitzat, que sosté la vida i la producció (Federici, 2018) . En aquesta línia, també es posa de manifest que el capitalisme està intrínsecament vinculat al racisme i al colonialisme, constituint el que s'ha anomenat "capitalisme racial" (Robinson, 2021) , així com a la divisió internacional del treball i a les desigualtats globals.

Sobre la relació entre l'educació i el capitalisme:

Ani Perez: "L'educació actual, sota el lema de la 'innovació', ha deixat de centrar-se en els continguts per centrar-se en les actituds. El capitalisme necessita subjectes 'adaptables', 'resilients' i 'entusiastes' davant la precarietat. L'escola es converteix així en un espai de gestió emocional on s'educa l'alumne per a que no es rebel·li contra la injustícia social, sinó que 'gestioni' la seva pròpia frustració individualment"

"La Associació de Mestres Rosa Sensat comparte esta misma preocupación en torno a determinadas pedagogías innovadoras que colocan la educación al servicio de la economía: «hacen bandera de su capacidad de adaptación a los nuevos tiempos, de su focalización en la metodología, en sintonía con los tiempos líquidos que vivimos, y [...] se alinean sin complejos con las prioridades dictadas por organismos como la ocde».73 Según Ruiz, Narváez y Silva, los dueños del capital, especialmente las grandes corporaciones que invierten en educación, necesitan entrenar al capital humano para aumentar su productividad en el desarrollo de proyectos colectivos y para ello se están sirviendo de los «métodos que las pedagogías de la

transformación han diseñado con el fin de lograr la emancipación de la humanidad y que han sido expropiados por el capital para un fin bien distinto: la perpetuación de las desigualdades sociales». Así, aunque el trabajo cooperativo es una metodología que ha sido a menudo pensada en relación con unos fines de apoyo mutuo, de valoración de la diversidad y de redistribución, las empresas son hoy conscientes de que «lo más importante para combatir a la competencia es la cohesión y la cooperación interna de la empresa, los valores de trabajo en grupo y la capacidad de participar y aportar ideas y activismo», por lo que no es de extrañar que reclamen una educación basada en la cooperación y no en la competitividad. No olvidemos, eso sí, que la plusvalía que se genere colectivamente gracias al entrenamiento en tareas cooperativas no será repartida entre quienes la generaron, sino acumulada por quienes están dictando la incorporación de estas nuevas metodologías. De ahí que hablemos de nuevas metodologías y viejos fines: por muy diferente que pueda ser el futuro entorno al que se espera que se adapten las alumnas, el objetivo sigue siendo su incorporación al mercado laboral en las mejores condiciones para los empresarios.” Las Falsas Alternativas pg 58-59